

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvgensis Ecclesiæ, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniæ Agrippinæ, 1657

Cap. VIII. De Concubinariis Clericis, eorum focariis, & spuriis; ut eos neque
ditent, neque dotent, neque domi alant, nec beneficiorum fructus iss
relinquant, directe vel indirecte.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

^{1 Cor. 3.} C A P. VIII. De Concubinariis Clericis, eorum focariis, & spuriis; ut eos neque ditent, neque dotent, neque domi alant, nec beneficiorum fructus iis relinquent, direcete vel indirecte.

30.

³ Can.

11. 13.

14. 16.

17. & to-

ta dist.

81. 10.

tit. de co-

hab. Cler.

& meretricis

faciunt;

& populum,

quem exem-

& mulie-

ritas

Cler. con-

jug. Cont.

Trid. sess.

25. 14.

de refor.

Cont. Bat-

sil. sess.

20. Conc.

Provinc.

Mog. anni

1549.

Trevor.

an. 1548.

Conc.

Prov. Col.

sub Conr.

Arch. t.

sub Conr.

Card.

Portuen.

et. 2. sub

Hen.

c. 9.

& 15.

sub Theo-

dors. c. 1.

sub Nic.

Card.

Cuf. §.

12. sub

Adolpho.

III. Synod.

Osnab.

sub Franc.

an. 1553.

Hildesb.

an. 1524.

M. nafl.

an. 1613.

leum qui.

& autb.

multo

magis, le-

sacris Ca-

non. & l.

émmem.

42. c. de

Epist. &

Cler. No-

vel. 22. c.

42. Sed &

si quis.

I Nter illa vero virtia quae celari non possunt, cum nihil tam detestabilem vilemque Clericum faciat, quam fœdum illud carnis vitium & Concubinatus apertus, quo se illi, qui ¹ templa Dei, ministri filii Virginis, membra Christi esse debeant, membra diaboli hab. Cler. & meretricis faciunt; & populum, quem exemplo vita bonæ, tanquam salis confiricatione, erudire ac servare tenebantur, scandalosæ vita offendiculo perdunt; adeò, ut à plerisque prudenter animadversum sit, cum primum in nostra Germania Sacerdotes, effractis modestiæ retinaculis, contuberniales ducere, aut apud se retinere, prolemque procreare cœperunt, contemptum Sacramentorum & in S. Eucharistica titubationem inchoatam, erroresque aliquos atque alias subsecutos fuisse, ut proterea detestabilem hunc Concubinatum, qui per Diœcœlin Nostram nimium gravissimus fuit, & fociarum ac pellicum in domo detentio nem, gravissimis poenis, & sanctionibus: Conciliorum generalium & Provincialium, ac Diœcœlorum Colonensium ac Osnabrugensium, atque etiam in ipso Iuris Canonici ac Civilis corpore contentis, ac demum sacrofani Concilii Tridentini Decretis explosum, reprobatum, & damnatum, evellere & eradicare modis omnibus cupiamus, ejusdemque Concilii Tridentini decretis inherentes, ea omnia, que de concubinatus detestatione, persecutione, poenis & censuris, statuta sunt, in realem viridemque observantiam traducta esse volumus.

2 Cum vero vitium illud tam turpe habeatur, ut merito patroni & quicunque Laici Parochiani pro suo interesse illud accusare possint, atque adeo intolerabile sit, ut nullam excusationem mereatur, aut tergiverlationem admittat; utque etiam ordinariis locorum concedatur de jure, ac quovis meliori modo, sola facti veritate inspecta, sine strepitu & figura judicii, contra Concubinarios procedere: Omnibus & singulis quoquo modo huic vitio innodatis injungimus & mandamus peremptorie, ut sub expressis & arbitrariis nobis poenis, quamprimum suas pellices domo ejiciant, tamq; procul à se eliminent, ne ulla suspicionis peccati scandalive causa atq; occasio amplius superesse posit, cuius executionem Nostro in spiritualibus Vicario generali fieri committimus & commendamus. Nolumus vero, ullum, qui concubinatus nota infamis fuit, ad officium aliquod post hac admitti, aut

in eo tolerari, nisi ex speciali nostro rescripto.

3 Cum etiam multas spurcitarum reliquias luxuriosæ præcedentium temporum calamitas copiose nimis nobis effudit, que agrum Dominicum non fecus quam locusta Ägyptiacæ depascuntur, ac patrimonium Christi fœde depeculantur; renovare cogimur ea quæ à Sacris Canonibus & Provincialibus Concilii salubriter statuta sunt; ac prohibemus omnibus & singulis Ecclesiasticis personis, cujuscunque status & qualitatis sint, ac quocunque nomine censeantur, ne de patrimonio Christi, seu præbendarum, beneficiorum, aut officiorum suorum fructibus, concubinas suas, aut eorum filios vel filias, dotent aut ditent, testamento vel alio modo, expresse vel simulate, fructus beneficiorum, quos ante mortem percepérant, aut annos gratiæ quos vocant, aut aliquid aliud, quod post mortem se accepturos sperabant, iis relinquant; neque eorum nuptiis aut exequis interfini, iisque pompa & solemnitatē aliquam adhibeant, nec manufideles aut executores inveniant, per quorum manus, spuriis vel concubinis, fructus Præbenda, Beneficii aut officii suppeditentur. Qui si ministri iniuriantur esse voluerint, & contra hæc quicquam attentaverint, præter pœnas Nobis arbitrarias, ipso facto Excommunicationis vinculo se innodatos cognoscant, & sic legare aut donare præfumentes, Ecclesiasticae careant sepultura, ac legatum Ecclesiæ cedat à qua processerit.

4 Ne vero impudicis patribus ex sua libidine perceptæ voluptatis, spuriorum aspectu, refricerat memoria, malefanus ardor permaneat, aut peccatorum & scandalorum occasio amplius alatur; illud ferio injunctum volumus omnibus & singulis lapsis, ne impudenter spuriros suos apud le domi & retineant, neve filias domi in circuitu mensa & in publico, compofitas & circumornatas in similitudinem templi, populo ostentant ac venditent; nec de patrimonio Crucifixi, veneris triumphum instuant; sed magis sciant, quod D. Conradus Archiepiscopus Colon. in suo Provinciali Conilio & graviter monet, ipsos, qui patrimonium Christi in usus malos, cum suis peccando faciis, expenderunt, teneri ad satisfactionem Ecclesiæ, cuius bonis taliter in suis concupiscentiis & peccati illecebris sunt abusi. Quod sicuti perpetua Ecclesiæ auctoritate ac lege fuit receptum; sic ii diligenter considerent, qui per hujuscemodi fecdam consuetudinem, non Ecclesiæ, quæ ipsorum ministeria abominantur, sed magis diabolo haec tenus servierunt, & ideo nec fructus juste percipiunt, nec suos faciunt, & ad restitutionem perceptorum ob ligantur:

50. Can. eos vero qui. & ministri, & tota dist. 81. cum secundum. De Frib. c. sicut. De etiabit. Cler. & muli. & ibid. Innoc.

ligantur : quæ qualis ipsis post hanc vitam futura sit , ubi ad novissimum quadrantem solutione exigitur , ipsis cum timore & tremore cogitandum relinquitur , ¹ si annos æternos in mente habere velint.

¹ p.76. v. 6.
² tot. tit. de fil. presb. ord.
³ Sess.25. de ref. t.15.
⁴ tan. pro- hibete. & canon li- ceat. il. 3.
diss.23. Can. duo sunt.12.
q.1. c. si quis. cele- ricu. & cleri. is. de vi. & honest. cler.
¹ Can. non li- ceat. diss. 23. Cl. m.
² de vit. & honest. cler. Conc. Trid. sess.
¹⁴ de re- for. c. 6.
Conc. Provinc. Col. sub Conrado Archisp. t.4. & 9. Star. Si- frid. A. Colon. c. I. Stat. Henric. A. Colon. de anno 1307. c. 14. & an. 1321. c. 2. & 3. Stat. Valer. mi. A. Co- lon. cap. 4. & 18. Stat. Vilbel. A. Col. c. I. 5. & 30. Stat. Frid. A. C. l. 4. Con. Pro- vinc. sub Herm. 5. t.26. p.2.

impudice natorum hoc observari volumus , quod tum de jure ² communis Canonico , tum sanctissime à Concil. ³ Tridentino est statutum . & ne ullus ad officium quocunque sine Nostro speciali consensu posthac admittatur.

C A P . I X . De Testamentis Clericorum , & Executoribus ultimarum voluntatum .

V Olimus etiam & mandamus , ut manufideles seu Executores Testamentarii quorumcunque Clericorum seu beneficiariorum Civitatis & Diœcesis Nostræ Osnabrugensis , de dispositione facta , bonisque inventis infra unius mensis spatium , post uniuscuiusque obitum , & deinde de executione perfecta , infra unum annum , à tempore obitus sequentem , Nos vel Officiale Nostrum certiore redditant.

C A P . X . De habitu Clericorum & Barbis .

¹ A D Clericalis ordinis præstantiam , vitam , decentiam ac honestatem spectat , competens statui & ordini , corporis exterior habitus ; qui personarum qualitatem , & distinctionem à communi plebe , designet ; & dignum justumque est , ut , cuius stipendiis vivunt , ejus quoque habitu testera , insignisque utantur . Hinc omnino volumus , ut ad militiam Christi & ministeria illius sponsæ Ecclesiæ adscripti , istius militiae & Regis gloriae insignia & præse ferant , ac coronam Clericalem aperte gerant ; Capillorum vero & Barbæ rasura tali utantur , ut nec comæ nimium producantur , aut in occiput rejiciantur , nec Barbæ & mystaces ita alantur , ut ex superiore labro in alas excrescant , aut ultra ipsum labrum in os propendeant ; ne Sacerdotes , corpus Dominicum & sanguinem accepturi , per contactum barbae , irreverentia peccatum incurant ; & ut hæc in aliis Clericis sacræ militiae adscriptorum , non verò saeculo militantium , symbola sint .

² Ecclesiastici vestibus longis utantur , secundum status sui exigentiam , non nimis preciosis , neque superfluo cultu ornatis , aut aliqua levitate aut singularitate notandis , in colore aut brevitatem nimia , aut fissura , aut forma peregrina ; adeo ut omnis superbia , vanitas & curiositas absit ; honestas vero , frugalitas & simplicitas , Clericali ordini conveniens , ubique sit conspicua .

³ A crapula vero & commensationibus ludis prohibitis , & quibuscumque commerciis sæcularibus , serio abstineant .

C A P . XI . De Præpositis .

P Ræpositos ⁷ , tanquam præcipuos Ecclesiæ Praelatos , ex Iurisjurandi à se præstati religione , illa præcipue cura tangere debet ; ut res , bona , jura , & privilegia Ecclesiæ rum defendant ; bonas conuentiones observari , malas eliminari current ; & quæcumque ad utilitatem & pacem Ecclesiærum quovis modo pertinent , curare & promovere , ealque ab omni damno & injuria vindicare & conservare satagant . Et quia ex nobilioribus membris Cathedralis Ecclesia Nostræ defumuntur , & ampliores fructus Ecclesiasticos percipiunt ; Nobisq ; ex officio conjuncti sunt , ea diligenter current , ad quæ , ratione officii sui & jurisjurandi , sunt obligati ; in rebus verò difficilioribus & quæ vires corum superant , ad Nos & nostram Episcopalem auctoritatem recurrent .

C A P . XII . De Decanis .

D Ecanorum ea sit cura , ⁸ ut , quæ ab omnibus & singulis Canonicis , Vicariis , ac templi Officiatis ac ministris debentur , in residentia personali , ordinum debitorum secundum beneficii aut officii qualitatem susceptione , divino officio , vita honestate , deceni habitu , fidei integritate , fidelitate & officii executione , &c. diligenter observentur ; Contumacium vero , inobedientium , & negligenter excedens , secundum vigorem disciplinæ Ecclesiasticae corrigantr ; crimina vero publica , luxuriae , ebrietati , infragalitati , aleæ , rixis , carnis vitio & ignaviae deditorum , secundum censuram Canonum , seclusione a sacris , fructuum subtractione , ac similibus modis puniantur .

² Ad hoc capitula , quæ vocantur disciplinae , multum valebunt , si cum nomine rem ipsam conservent , ac in iis de vita Canonicæ morumque disciplina & rebus sacris serio & efficaciter tractetur .

C A P . XIII . De Archidiaconis .

A Rchidiaconorum ⁹ , qui in subsidium & relevamen sollicitudinis nostræ Episcopalis , tanquam ministri cooperatores , admissi sunt , eam cum primis curam esse volumus , ut Nos opere & officio juvent ; in Synodi suis Archidiaconalibus scopum & finem rectum diligenter observent ; ad Dei gloriam , honorem & utilitatem Ecclesiæ , & animarum salutem omnia dirigant ; commissarios suos , viros inculparæ vitæ , in sacris ordinibus constitutos , graves , modestos ac Deum timentes , ha-

R 4 beant :